

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

À LA FONT DE 'N RULL

—¿Vols dir, Sinforiano, que no 'n fem massa?

—¡Cá, home! La qüestió es enterbolir l'aygua. Ara, lja ha de ser viu el qui arribi á entendre qué es lo que 'n raja d'aquest broch!

EL TERRORISME Á BARCELONA

LA VERITAT Á LA CARRERA DESFETA. — REVELACIONS ESTUPENDAS. — DESCUBRIMENTS SENSACIONALS.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, ab motiu de la detenció de 'n Rull, ha posat en joch tots els seus medis de informació, obtenint resultats pasmosos que deixarán blaus als nostres lectors. D' aixó n' estém segurs: tots els que llegeixin aquestes ratllas se quedarán més blaus que si sortissin de una tina de tintorer. Quedis per altres periódichs l' explotació de la *rassa groga*. Nosaltres preferím dedicar tots els nostres esforços á la formació de una *rassa blava*. Pera donar compte de las nostras revelacions volfám esperar á la diada dels sants Ignocents; pero l' amor que sentím pera la justicia... y l' antropología, el desitj de que 's castigui promptament als autors del terrorisme á Barcelona, y per altra part l' afany científich de aumentar desde ara la grey humana ab una nova rassa, han fet desbordar la nostra mal continguda impaciencia.

Aixís, donchs, aquí va tot un devassall de *blavas*. Que 'l lector, ansiós de revelacions sensacionals ne prengui la bona voluntat, no sense admirar una vegada més la nostra may desmentida perspicacia.

¿Qui era en Joan Rull?

En Joan Rull era un *vividor* sense escrúpuls, dotat de uns medis tan extraordinaris pera realisar els seus enganys, que quan se sápigam algunas de las sevas mistificacions, se veurá que queda molt endarrera la fama histórica del célebre Cagliostro.

Físicament, en Joan Rull es un coix de conveniencia. Fa veure que va coix, sols per saber de quin peu coixejan las personas ab qui tracta.

Té ademés una gran manya en disfressarse. Aquesta habilitat se pot dir qu' es el seu fort. Ab la seva astucia ha enganyat sempre á tothom: als anarquistas, á n' en Memento, al duch de Bivona, al solidaris, als anti-solidaris, á n' en Marial, á n' en Lerroux (á n' en Lerroux sobre tot!), al pobre Sr. Güell y al opulent marqués de Marianao.

Al únich á qui no havia pogut burlar may es á n' en Tressols: en Tressols li portava la contraria, insfintivament, per la lley natural que fa enemich al gat de la rata. Per aixó en Rull el temía tant, que quan va entrar en tractes ab el Sr. Ossorio, va posar per condició *precisa, indeclinable*, qu' en Tressols no havia d' enterarse'n.

Un catau de transformacions

Vostés, está clar, no creurán en bruixas; pero haurán de creure en alguna cosa, que á primera vista sembla fora del ordre natural, y que no obstant ben examinada, resulta perfectament explicable. Ja havém dit qu' en Rull tenia una manya especial en disfressarse: com á transformista li donava vint y nou á acabar á trenta al mateix Frégoli.

El lloch ahont tenia tota la indumentaria pera transformarse en l' home que convingués segons els plans que 's duya, era una certa casa de barrets del carrer de 'n Roca.

Descubert aquest fet, per una casualitat providencial, un dels nostres redactors va visitar aquella casa, y se las enginyá de manera que al poch rato, la

mestressa, una matrona d' aspecte venerable, incapassa de dir una mentida y ab una amabilitat que may li agrahirém prou, va ensenyarli tot: els trajos, las perrucas, els bigotis y barbas postissos, una collecció de pots de diversos ingredients, en fí, tot un arsenal de potingas, que no 'l té més complert el comediant més destre.

El nostre redactor, que no pert ripi, s' adoná tot seguit de un jipi-japa, envoltat ab una cinta dels colors nacionals, y exclamá:

—Ayay, sembla 'l de 'n Lerroux!

La matrona al sentirlo esclafí una gran riatlla.

Interrogada pel nostre redactor, fugía de donar explicacions y no deixava de cargolarse de riure. Sols quan l' amenassá ab delatarla á la justicia, comensá á posarse seria, si bé negantse obstinadament á parlar y invocant al efecte el secret professional.

Per fí 'l nostre redactor lográ reduhirla per medi de la seducció, prometent qu' emplearia tota la seva influencia en recomenarla á la nova Junta de Higiene, nombrada pel Sr. Ossorio. Aixís se la va fer seva y li va obrir el pit. Estratagemas reporterils, que justifica y santifica l' afany de descubrir la veritat.

Y desde aquell moment, podém dir que la veritat sobre 'l terrorisme á Barcelona no sols la tením en marxa, sino á la carrera desfeta.

Aquell jipi-japa ab els colors nacionals descubert en una recóndita casa de *barrets*, va ser pera nosaltres —perdónise'ns lo *grandiós* de la metàfora— l' antorxa de la veritat iluminant al mon.

La contrafigura de 'n Lerroux

Sense necessitat de més explicacions ja compendrán vostés qu' en Rull, á cada dos per tres y sempre que aixís li convenia, se disfressava de Lerroux.

¿Perqué ho feya? Per donar la castanya á tothom y treure diners dels uns y 'ls altres.

¿Qué convenia ficar la por al cos dels solidaris y demés separatistas, armant un' algarada y corrent la pólvora pels carrers de Barcelona? Donchs ja teníam á n' en Rull en funcions. Pero á n' en Rull disfressat de Lerroux. Ell es, y no 'l pobre Lerroux, qui va fer assaltar la redacció de *La Tralla*, y disparar, de passada, una descarga de revólvers als balcones de *La Veu de Catalunya*. Ell es també qui feya anar á pertorbar els *meetings* solidaris y á amenassar als regidors Bastardas, Marsá y Layret. L' assalt al Cassino del carrer de 'n Guardia 'l día de la reunió de la Junta Provincial el va organisar en Rull, disfressat de Lerroux. L' atach als católichs del *meeting* de las Arenas va ser obra exclusiva de 'n Rull, disfressat de Lerroux. Totas las escenas de la kábila foren preparadas y dirigidas per en Rull, constituhit en contra-figura de 'n Lerroux.

El mateix article publicat en *La Rebeldía*, recomenant als joves bárbaros la violació de las novicias y l' incendi dels registres de la propietat es degut á la ploma de 'n Rull. Ell personalment disfressat de Lerroux va ferlo á mans dels germans Ulled que 'l vareq pendre á mans besadas. Y si més tart en Lerroux se l' ha fet seu, aixó sols pot atribuhirse á la seva insaciable vanitat d' artista.

Aquell famós discurs del terradet de la *Casa del Pueblo* en que 's va parlar de antichs companys que havían de ser sacrificats y del batisme de sanch que havia de rebre 'l poble, no 'l va pronunciar en Lerroux com tothom se figurava: va espetarlo en Rull, sempre disfressat de Lerroux.

Y no extranyin que tothom el prengués pel verdader Lerroux, dada la perfecció ab que lograva disfressarse. A la *Casa del Pueblo* no sabían may quin

era l' un ó quin era l' altre: bé es veritat que allí hi va molta gent que té pá al ull. Pero aixís y tot jera tan difícil distingirlos, que únicament, en el cas, que no va donarse may, de que s' hi haguessin trobat junts, alguns socis, no tots, haurían vist ab sorpresa qu' existían dos Lerrouxos, l' un verdader y l' altre fals, l' un legítim y l' altre *sevillano*.

El quid de 'n Rull

Ja comprendrá el lector que al disfressarse en Rull no ho feya pas per amor al art sino per altres fins mes práctichs y positius.

Aixís la major part dels diners que alguns entusiastas de la *integridaz de la patria* donavan ab gust per aterrar als solidaris separatistas, era en Rull quí se 'ls embutxacava. Un gran establiment de la Rambla se diu que vá donarli 5,000 pessetas. Y un opulent comissionista, 10,000.

Quan la festa del homenatge, s' assegura que 'n Lerroux tenia el compromís ab en Romanones de destorbar aquella *gran inmoralidad*: naturalment que ho feya de franch, per patriotisme; pero vá saber en Rull, qu' en Romanones volia ferli una finesa, y presentantse al Duch de Bivona, disfressat de Lerroux la vá copar. Y el pobre Lerroux que no tenia art ni part en l' intrigulis se 'n vá endur las encarregadas, per haverse sorprés, segons se digué, una conversa telefónica entre Comte y 'l Duch.

Hora es ja de proclamarho en desagravi de la veritat ofesa. Tots els negocis que s' atribuheixen á n' en Lerroux, els ha fet en Rull. En Rull fou quí ven-

gué als lerrouxistas un saldo de revólvers procedent de Marsella, guanyanthi set pessetas per pesa.

Y nosaltres confiém que á la fi 's posará en clar que siguié en Rull y no en Lerroux, quí arramblá ab els 140,000 franchs del Doctor Calzada, y sobre 'ls quals, si en Lerroux se nega á donar explicacions, es senzillament degut á que no vol passar per tonto.

Campanya contra 'n Salmerón

Tampoch la vá fer en Lerroux, sino en Rull. Els discursos dels *meetings* y els articles del *Progreso*, tatxant á n' en Salmerón de traïdor, y amenassantlo ab las iras del poble, si s' atrevia á venir á Barcelona, foren obra de 'n Rull y no de 'n Lerroux.

El verdader Lerroux es el que vá anar á l' Assamblea: el Lerroux que plora, el Lerroux que reconeix «qué si tothom hagués treballat per la revolució lo qu' en Salmerón, la revolució seria feta.»

Aquest es en Lerroux verdader, y no 'l miserable, que ha vingut abusant de la seva extraordinaria facultat de disfressarse, pera comprométrel gravement y carregar ab las ganancias.

L' emboscada de Hostafranchs

Per fi la veritat resplandeix ab fulgors enlluernadors: ja no hi ha sombras ni misteris. L' infame emboscada de Hostafranchs es obra dels solidaris, en connivencia ab en Rull. Vejentse las eleccions perdudas, van arbitrar aquest cop d' efecte.

Té rahó *El Progreso*: en Rull combiná el plan ab en Marial, sols que aquest pera fugir de compromi-

L' ELOGI D' UN QUADRO

—¿Si té mérit?... Veji si 'n té, que 'm va ser refusat á la Exposició; vaig portarlo á la dels Independents... y allí varen tornar á refusármell...

sos se 'n vá anar á Palamós. Pero en Rull acudí dos vegadas al Hotel Colón, á visitar á D. Nicolau. Ab tota franquesa li vá exposar el plan que tenia de assassinarlo, en bé de la santa causa, y en Salmerón qu' es un home abnegat, se vá prestar al sacrifici, pera guanyarse, encare que sigués á costa de la vida, 'l títul de redemptor. Conmoguts van acceptar morir ab ell en Cambó, l' Odón de Buen, en Corominas, en Roca y Roca y 'l fill de D. Nicolau.

Un detall que ningú 'l sab. En Rull vá dir que no disposava de prou armas, y en Cambó vá firmarli un teló contra la Caixa de la *Lliga de Catalunya*, que vá fer efectiu en Ferrán Agulló. Si 'l jutje instructor practica un registre en la secretaría de la Lliga, es casi segur que descobrirá aquest preciós document.

L' atentat vá realitzar-se al peu del *Ateneo* lerrouxista de Hostafranchs, no més que per comprometre á n' en Lerroux. Fins á tal extrém arriba la maldat dels homes, á impulsos de la passió política.

Pero tot s' anirá posant en clar, y las celdas ahont gemegan las pobras víctimas de una maquinació tan infame, *nuestros queridos correligionarios*, com els ha dit sempre *El Progreso*, passarán á ocuparlas fent companyia á n' en Rull, els que ni la gallardía varen tenir de morir junts, faltant als seus solemnes compromisos, ó sigan en Salmerón, en Cambó, l' Odón de Buen, en Corominas, en Roca y Roca y 'l fill de D. Nicolau.

Pretenían guanyarse l' aura de redemptors, y anirán á pudrirse en un presidi.

Justo castigo á su perversidad.

Y ara consignarém qu' es cert, certíssim, conforme diu y assegura *El Progreso* qu' immediatament després del atentat en Rull y en Marial van sopar plegats.

—¿Pero no has dit avants —preguntarán vostés— qu' en Marial se 'n aná á Palamós pera fugir de compromisos?

—Sí, senyors; y á pesar de tot van sopar junts: van sopar per medi del telé-fono.

El Marqués de Marianao gravement compromés

Sabém que *El Progreso* se disposa á

L' ESTIUHEIG

formular cárrechs molt graves contra l' ilustre prócer del Passeig de Gracia.

A la qüenta l' ex-arcaide de Barcelona havia tingut contactes molt sospitosos ab en Rull. En efecte, un día en Rull, en plé Passeig de Gracia, á la vista de tothom, el vá parar, demanantli foch per encendre 'l cigarrillo. Y el marqués de Marianao n' hi vá donar.

¡Donar foch á n' en Rull, es segons com se mira, encendre un polvorí!

**

Al arribar aquí, se 'ns fá present que 'l marqués de Marianao no podía donar foch á n' en Rull, porque 'l marqués no fuma.

**

Posteriorment hem practicat algunas averiguacions, y sabém que 'l reporter de *El Progreso* sostindrà que 'l Marqués de Marianao vá donarli foch. Ja ho sab que 'l marqués no fuma tabaco, pero quan está constipat xupa un canonet de brea en forma de cigarro. Y ell mateix ho vá veure com donava foch á n' en Rull ab el canonet de brea. ¡Y aixó es molt grave, y pot donar lloch á importantíssims descobriments!

P. DEL O.

SOGRA IMPLACABLE

I

Es l' hora del dinar. Acaban de posarse á taula. En Carlos y la seva muller seuen á la dreta; la sogra, fosca, agressiva, amenassadora com de costum, á la esquerra.

La criada porta la sopa, y apenas ha tastat la primera cullerada, romp la sogra las hostilitats.

—No sé qué tenen aquests macarrons.

En Carlos, que 'ls troba excelents y comprén que lo que la bona senyora vol es buscarli bronquina:

—Jo sí que ho sé qué tenen: tenen un forat, que crech que 'ls el fan perque 's-ventilin interiorment.

—¡Qué graciós!.. Sempre serás un poca-solta.

—Favor que vosté vol ferme.

La sortida de Barcelona.

L' ESTIUHEIG

«Instituheixo hereus de tots els meus bens á la meva filla y al meu gendre...»
Sorpresa general. En Carlos y la seva dona no poden reprimir un fondo suspir de satisfacció.

Pero 'l notari va llegint:

«... ab la condició precisa de que cada hora de menjar, sobre 'l buffet del menjador haurán de tenirhi funcionant el fonógrafo que 'l meu digne notari guarda en dipósit.

«De no acceptar la meva filla y 'l meu gendre aquest ineludible compromís, quedan desheretats.»

—¿Quinas pessas toca aquest fonógrafo?—pregunta en Carlos una mica rezelós.

—Una sola; pero no es una pessa, es un discurs: ara 'l sentirá.—

Y presentant l' aparato que guardava en un armari, li dona corda.

«¡Poca solta!... ¡Busca rahóns!... ¡Verdugo de la meva tranquilitat!... ¡Filla ingrata!... ¡Filla perversa!... ¡Filla desnaturalisada!... ¡Mal home!... ¡Cafre!... ¡Insolent!...»

¡Es la veu de la sogra, la tremenda veu de donya Tula que ab una claretat abrumadora desgrana tot l' *escullit* vocabulari de las horas de menjar!...

—¿Qué determina?—pregunta el notari, que de sobra comprén la terrible lluyta entaulada en aquells moments en el cervell del pobre Carlos:—¿Accepta?...

El gendre medita un instant y aixecant fierament el cap, exclama:

—¡Acepto!...

—No favor, justicia: un poca-solta y un busca-rahons.

—¿Jo?.. Miris al mirall, donya Tula.

—¡Provocador, verdugo de la meva tranquilitat!..

A pesar del seu propósit de no ficarse en res, la filla 's creu obligada á intervenir:

—¡Pero, mamá, si en Carlos no l' ha ofesa en lo més mínim!..

—¡Ah! ¿Es á dir qu' encare l' apoyas? ¿Encare li donas alas?.. ¡Filla ingrata, filla desnaturalisada, filla perversa!..—

Interjeccions per aquí, llágrimas per allá, el dinar acaba com cada día: ab una furiosa tempestat retórica, en el transcurs de la qual donya Tula, completament fora de sí, agota tots els termes violents del seu diccionari, qu' es en veritat rich y d' una forsa insultant maravillosa.

II

Una tarde, després d' una d' aquestas explosions, que semblan ser l' únich entreteniment de la seva existencia, donya Tula 's torna roja com una cirera, y quan el metge, cridat á tota pressa, hi acudeix, no té altra cosa que fer que pronunciar dugas paraulas:

—¡Es morta!

La filla romp en plor; en Carlos no 's posa á riure—no s' atreveix—pero surt de l' habitació sense dir res y, encenent un cigarrillo, va pensant:

—¡Per fi!.. Ja no sentiré més aquella ditxosa boca, consagrada exclusivament á amargarme las horas de menjar... ¡Ara podrém estarnos á taula en santa pau y dolsa armonía!..

¡Dolsa armonía!.. ¡Santa pau!.. ¡Qué agradable deurá ser tornarvos á veure, després de tres anys y mitj de sogra... de una sogra com donya Tula!..

III

Han passat vuyt días.

Reunida la familia á casa del notari, el fidel guardador de la fe pública, llegeix en alta veu el testament de la bullanguera morta.

La cláusula més important, que tots els presents esperan ab maligna curiositat, ressona per fi en la estancia:

IV

En Carlos, que sab de memoria la amensadora cláusula: «ab la condició precisa de que cada hora de menjar ha de funcionar el fonógrafo sobre 'l buffet del menjador», s' ha mudat de casa y ha buscat un pis llarguís-sim, d' aquells en que de lo que passa al davant es impossible enterársen desde 'l darrera.

El menjador, com es de reglament en tots els pisos moderns, está situat al fons de la casa, tocant á la galería; pero 'l jove matrimoni, per un capritxo que cap mal fá á ningú, menja sempre al saló del davant, á ran dels balcones del carrer.

Y ¡es clar! mentres en Carlos y la seva muller riuen y saborejan els escullits plats que la aixerida cambrera 'ls presenta, el fonógrafo, «colocat sobre 'l buffet del menjador...» del darrera, que per cert té herméticament tancadas las portas, s' esgargame-lla inútilment,

L' arribada al poble.

deixant anar un doll de paraulas violentas y crits guturals en la soletat més lamentable.

A. MARCH

GLOSARI

L'amic del glosador, En Santiago Rusiñol, ha sigut penyorat pel Govern amb la distinció excel·lentíssima de Gran Creu d'Isabel la Catòlica. Alguns amics, i algun periòdic, que fan broma de lo més sagrat, i que no respecten ni les creus, han trobat motiu de fer brometa, per la concessió d'aquesta penyora, a n'el nostre amic Rusiñol, i el glosador vol defensar-lo, perquè és una gran injusticia fer broma de les creus dels homes, per excel·lentíssimes que sien. O si no, que l'estimat lector es posi les mans al pit i contesti: Que està bé burlar-se de les creus que caiguin a tota persona, i a més a més si són grans creus? Que no és prou creu tenir una altra creu, a més de les que's van tenint naturals? Que s'ho ha buscat, ell, de tenir-la? Que no'ns hi podem trobar tots en semblant cas? Que n'està ningú lliure de ser creuat, o de veure-n ser a la família i a les persones que s'aprecien? Que's té de refusar cap creu que'ns envii Nostre Senyor, per mediació dels seus governants? Que no ha d'anar a les processons l'home de bé, i portar el pendó o els cordons? Que hi va algú, a portar els cordons, sense una creu? Que's pot descobrir una làpida, fer un sermó d'inauguració, posar cap primera pedra, presidir un dol d'home públic, o anar a un besamanos de qui sia, sense una creu a la solapa? I sobre tot, estimat lector, ja que l'han fet Excel·lentíssim pel valor de les seves obres, que les hi poden privar les seves obres? El glosador creu que no. El glosador creu que d'aquí endavant es podrà representar el seu Hèroe. Si'l condecoren per lo que ha escrit, i no li deixen representar lo que ha escrit, el glosador no sab de lògica.

XARAU

Flors de un día

A més de la hermosura, jo en las donas sempre he volgut trobarhi una bella ànima. De moment la he somniada en la bellesa pero may s'ha fet real. Si n'he ploradas de decepcions aixís, de flors de un día, que 'm feren creure un jorn en l'esperansa!... Totas m'han enganyat. Ni tant sols una n'he cercat d'esperit valenta y maca. No'n trobo cap ab ansias que enamorin, d'anbels independents... Totas me fallan! Que totas son femellas... com els homes y 'm van enganyant totas... com els mascles...

ANDRESITO

CONEGUTS

—¡Ah! ¡Ja s'han tornat á cambiar de casa?

—¡Per forsal Alló era un tragi continuo; hi havia massa soroll!...

El procurador sempre estava anant y venint... ab el recibo.

LLIBRES

CUADROS DE MISERIA, copiados del natural por José NAKENS.—Es una recopilació d'articles curts, més de doscents, escrits en diverses èpocas, y els més d'ells publicats en distints periòdichs, que l'autor ha reunit en un volúm, prestant ab aixó un senyalat servey á las lletres espanyolas, que dignes son en tots conceptes de tenir una vida més durable que la que 'ls hi asseguravan las fullas volanderas pera las quals foren redactats ab la febre y premura propias de las tascas periodísticas.

Sabíam que 'l benemérit lluytador entretenia las llargas y tristas horas de son captiveri rellegint lo molt, moltíssim que porta publicat, ab l'intent de seleccionar aquells traballs que considerés més dignes del honor del llibre. Cuadros de miseria han sigut el resultat d'aquesta tria y al donarlos á la estampa, entrega al judici dels cors nobles y de las conciencias rectas tota la forsa de sentiment, tot el calor de la indignació, tota la bondat viril y redemptora ab que en Nakens ha dedicat la seva ploma incorruptible á la defensa del débil, del explotat, víctima de las injusticias y miserias sociales.

Precedeix l'interessant aplech de quadros una Advertencia previa, qu' es una honrosa y bellíssima página autobiográfica. En Nakens, als comensos del seu apostolat, rebé la visita d'en Campoamor, qui li digué textualment: «Romero Robledo quiere rodearse de hombres que valgan. Vengase usted con nosotros. Ya sé que es usted re-

publicano y demagogo. Esto no importa. Yo soy más demagogo que usted. Pero... hay que vivir. La restauración, por poco que dure, ha de durar veinte años. En este tiempo hace usted carrera política y dinero; y si después siente deseos de reingresar en el republicanism, sus correligionarios le recibirán con los brazos abiertos. No sea usted tonto. Véngase.»

Per ser en Campoamor qui li feya una semblant proposta, no se li tirá á sobre, *lanza en ristre*. Y el cas es que podía apostatar sense que se'n enterés ningú; á penas se'l coneixía en política.

«Solo un hombre—diu—estaba al tanto de cómo pensaba yo, pero no me atreví siquiera á consultarle; por miedo: era el único á quien temía y respetaba entonces, y á quien he continuado temiendo y respetando. ¿Que quién era? El autor de estas líneas.»

»Por aquellos días fueron solicitados varios escritores notables, entre ellos Eugenio Sellés y Andrés Mellado; estos dos se respetaron también á sí propios. Más tarde, arrepentidos, ingresaron en la monarquía, y hace muchos años ya que nadie recuerda su republicanism. Creo que ni ellos. Igual me hubiera pasado á mí.»

En aquestas confidencias íntimas está pintat en Nakens de cos enter. Coneixent l' estat de corrupció absorbent, avassalladora, que feya claudicar á tanta gent de mérit, ell preferí mantenirse fidel á las sevas ideas, á la seva conciencia. ¿Per qué? Per dignitat propia, per orgull... ¡y fins per vanitat!—Res anima tant, diu, com veure's aplaudit per l' actitud adoptada, may se troba un tan ben pagat quan algun dels que no perseveraren li manifesta en alguna forma la seva simpatía. Al efecte, relata la següent anécdota:

«Una señorita muy ilustrada quiso tener una tarjeta firmada por Julio Burell, y me eligió por intermediario; le escribí pidiéndosela; él entendió que era para mí, y me la envió por el correo interior. Me decía:

«Viejo Pigmalión, aun sigue usted esperando el divino estremecimiento de Galatea.»

Los que no hemos sido bastante fuertes para imitarle, nos rendimos dos veces á la belleza moral de su actitud: una con la admiración fervorosa; otra con el remordimiento...»

Y afegeix en Nakens:

«No calculo lo grande que podrá ser la emoción de los aficionados á títulos nobiliarios cuando reciban el real despacho concediéndoles el que apetecían, mas de seguro que es inferior á la sentida por mí al leer la tarjeta aquella; por ser de quien era y por lo que decía. Y por merecerla. Estuve un instante por admirar á los que hacen una vida de penitencia con la esperanza de ganar el cielo.»

Aquest es en Nakens. En Nakens home, en Nakens escriptor, tot d' una pessa. Aixís s' explica el rasgo d' integritat de conciencia que li ha valgut una llarga presó y una condemna.

Donchs cada un dels seus quadros, sobre fets vistos, observats ó llegits, desde la línea divisoria que separa el bienestar de la pobresa en que ha volgut viure sempre colcat, ab tot y ésser traballs objectius, traslluheixen ab gran relleu las condiciones de la seva admirable personalitat. Son sincers. Son sobre tot humanitaris. Alguns están escritos ab el bisturí; altres ab el cauteri. Tenen una forma sugestiva y vibrant. En ells s' aprén á ser íntegro, digne y abnegat.

Nosaltres no voldríam sino que 'l llibre d' en Nakens, com á purificador de las energías nacionales decandidas per la feblesa de tants caràcters acomodaticis, corrés en totas las mans y penetrés en tots els esperits. Nosaltres voldríam que, á manera de butlletí de plebiscit nacional, totas quantas personas reclaman ó anhelan l' indult del autor, adquirissin un exemplar de *Cuadros de miseria*.

En aquest cas se'n hauría de fer una tirada d' alguns milions d' exemplars.

RATA SABIA

TEATROS

NOVETATS

La insigna Vitaliani va regalarnos ab la execució de la tragedia *Medea*.

L' obra, deguda á Legouvé, no té del teatro grech més que l' assumpto. Acomodada á la escena moderna, tal com en Legouvé l' entenía, ab la seva combinació d' efectes escénichs y ab l' inflament encarcerat del diálech, més que una tragedia sembla un melodrama.

Pero la gran figura de la esposa y mare, perseguida per la malestrugancia, de totas maneras hi es, y la gran actriu la fa ressaltar ab una intensitat que con mou y esborrona. ¡Quína *Medea* faría, si además de la vibració que li surt de l' ánima, tingués la Vitaliani una figura més aventatjada y disposés d' una veu més sonora!...

Altras actrius, no més que ab aquestas condicions meramente externas, se defensen bé en aquesta obra; calculis quin será 'l mérit de la Italia quan casi sempre, ab el seu art sincer y vibrant, logra fer olvidar que no las posseix.

Els demás actors, fins els més discrets, se quedaren molt per dessota d' ella. Algun altre que en las obras corrents se fa aplaudir, en aquesta no arriba ni á la sola de la sandalia de *Medea*.

L' obra siguié posada ab certa pobresa y ab algun que altre anacronisme, com el de valerse de lasde coracions d' *Aida*, com si l' Egipte y la Grecia gastessin una mateixa arquitectura.

Pero l' art de la Vitaliani ho ompla tot, y ella sola paga el tret.

UNA BONA OBRA

¡Bravísim, senyor Layret!
Aixó es treballá ab salero,
posá en descubert abusos
y reventar bé un pandero.

Y ja tenim á la simpática companyia empenyada en una nova serie de vuyt funcions.

En las pocas que faltan el públich está en el cas de demostrar el seu bon gust y el seu agrahiment afavorintlas ab la seva presencia.

De Vitalianis no'n passen sempre per Barcelona.

BOSCH

S'ha donat en aquest favorecut y fresch teatro una vetllada catalana que ha satisfet al públich. Integravan el programa dos arias del *Faust*, tres cansons populars, instrumentadas pel mestre Lamote, de Grignon, que la Srta. Parés cantá molt bé y hagué de repetir; la visió musical *Rafael*, del mestre rus Arensky, y l'Himne á la Patria de l'ópera *Bruniselda*, d'en Morera.

Rafael té per assumptó 'ls amors d'aquest célebre pintor ab la *Fornarina*. El compositor el tracta ab inspiració y un gran coneixement dels recursos orquestrals. Fou extraordinariament aplaudida y hagué de repetir-se una preciosa cansó de tenor, corejada y ab acompanyament de corda.

L'obra ha sigut traduhida al catalá pel Sr. Oliva Bridgman, qui hagué de sortir á las taulas á rebre 'ls aplausos de la concurrencia.

NOU

Dos estrenos.

Carranque, lletra d'en Ventura de la Vega y música dels mestres Cereceda y Martí, es un entremés que passa entre gent que no vesteix de paisá, y si bé no 's distingeix per la originalitat de la trama, té certa picardia y un bon número de xistosos acudits.

La música es bastant adotzenada.

Las tres cosas de Jerez, d'en Fernández Shaw, també es fluixa, no tenint encare 'l ganxo de l'anterior, sens dupte per ser més honesta y ben intencionada que *Carranque*.

La música del mestre Vives no es inspirada ni hábil, cumplint sols el seu objecte d'omplir alguns números, lo qual, si bé 's mira, no era necessari. De manera que 'l mestre Vives s'hauria pogut estalviar el treball d'escriurela y res hi hauria perdut... com no sigués els trimestres.

PER LA TARDOR

Ab una activitat que l'honra, l'empressari Sr. Bernis ha format ja la companyia lírica que ha d'actuar en el Gran Teatro durant la próxima temporada de tardor. Qu' es cert que «qui pega primer, pega dos cops», ho demostra la següent llista:

Mestres: Willy Kacheler, Vittorio Podesti y Domenico Acerbi.

Tenors: Giuseppe Anselmi, Francesco Viñas, Emilio de Marchi, Francesco Fazzini, Guido Vaccari y A. Guelardini.

Barítonos: Mattia Battistini, Eugenio Giraldoni, Giuseppe Kaschman y Rogerio Astillero.

Baix: Luigi Nicoletti Korman.—Baix cómic: Carlo Rossi.

Sopranos: Hericléa Darclée, Lina Pasini Vitale, Giorgina Caprile.—Soprano lleugera: Inés María Ferreris.—Mezzo-soprano: María Verger.

Pera la temporada de primavera ha contractat al baix Chaliapin y al barítono Titta Ruffo, que son dos celebritats.

N. N. N.

CARTA OBERTA

ALS VEHINS DEL PLANETA MARS

Avuy que 'ls secrets destins acostan els nostres mons, ¿no podem dirnos vehins? Sí! ¿qué son quinze milions de lleguas? Ré enterament. Feu un altre esfors, *marsians*, y veureu com l'any vinent podrém donarnos las mans.

Mentres vé aquesta ocasió, y escullint la circumstancia d'está á tan poca distancia us vull fé una invitació.

Pensava enviarvos l'escrit, perque fos cosa del día, usant la fotografia de colors, que ara ha sortit.

Pro un amich inteligent m'ha dit que, essent superiors, véyau sempre ab bells colors qualsevol oferiment.

Y per xó desde aquí estant, en forma llisa y rodona us dich que ara á Barcelona tothom us está esperant.

Aquí, fentnos molt honor, ha vingut gent forastera y sense mirar d'ahont era l'hem obsequiada ab amor.

Aquí seríau rebuts com els músichs y els coristas. (Sols als diaris *lerrouxistas* no 'ls podem veure, per bruts.)

Un d'ells, qu' eixia á Madrit, suposém que per decoro ja s'ha retirat pel foro sense ni honra ni profit.)

Si veniu, *marsians* ferrenys, ja es fora de comentari que no eixint aquest diari tindreu una plaga menys.

Veniuhi, donchs, despreciant insinuacions calumniosas, y las cosas més curiosas vostres ulls admirarán:

L'assumpto dels explossius que ja passava de quiento, descobert per en *Memento* qu' es un comediant dels víus.

Una altra rahó de pes y segura garantia, será aquesta policia que ha de maná un senyó inglés.

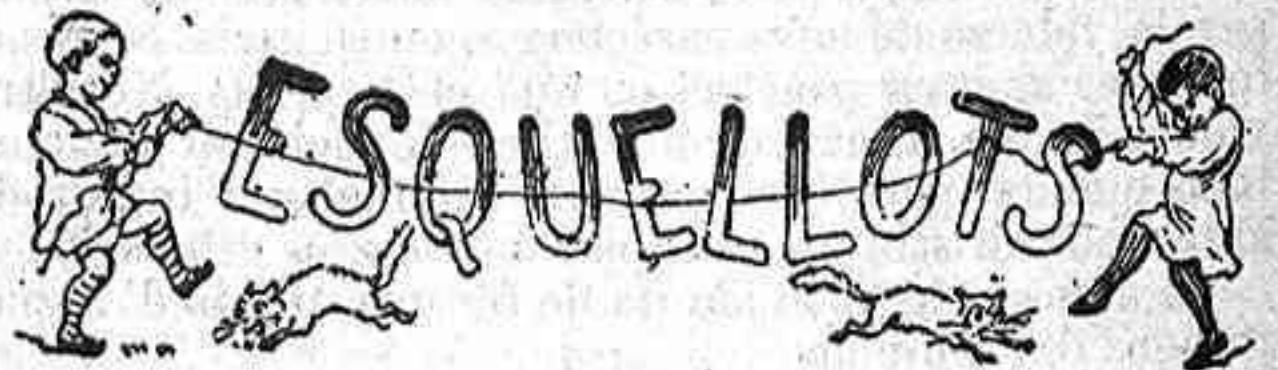
En el ram de diversió, ningú ens empeta la basa; y la cultura de casa proba nostra Exposició.

En ella hi ha que admirar la forsa de las Arts Bellas, y una de sas maravellas es que ara hi podreu entrar sense costarvos diners. (Diners, aquí á Barcelona, son una cosa rodona que no sé si sabeu qué es.)

Lo que sé, estimats *marsians* es que rébreus y abressarvos, aplaudirvos y obsequiarvos desitjém els catalans.

No deixeu pas de vení en globo, en burro ó á peu! Y sobre tot, que porteu una *marsiana* per mí.

PEP LLAUNÉ

Pera rebre lliçons no hi ha res millor ni més apropiat que las escolas.

L'Ajuntament, acceptant els projectes del Sr. Giner, va convertir las ajudantías en escolas novas, en las que, tot just obertas, ja s'hi han après cosas y cosassas que avants ningú las sabía.

Vagin enumerant lo que s'hi ha après, segons declaraciones del Sr. Layret, qui aquesta vegada va agafar el puntero, manejanlo ab un brillo extraordinari.

Invitació al Estiuheig

—Apa, lector, qu' es hora,
si 'm vol acompanyar.
La gent *ohic* ja es a fóra;
no 'ns hem pas de quedar.

Jo, a tot arreu, guiarlo
podré; coneix mitj món:
he estat a Monte Carlo,
a Biarritz y a Luchón.

Si els diners no li *raquen*,
veurèm Vichy y Spà,
y Ostende y l' Interlaken,
que aixó ho tinch per la mà.

¿Què fem? L' auto 'ns espera
y apreta la caló...

¿Me vol per companyera?
¿m' acompanya, sí ó nó?

Adeu, donchs, Barcelona!
Que ahont vaig, dius aquest any?
Ahont hi hagi un' aygua bona
per... refrescà el Xampany.

En primer lloch las novas escolas, en lloch d' instalarse en els barris extrems, qu' es ahont sembla que fan més falta, s' han establert en las barriadas céntricas, de manera que no hi ha més diferencia sino que 'ls mestres y els antichs ajudants, que avants ensenyavan junts en un mateix local, ara ensenyen per separat en locals distints, sense que 'ls alumnes hajan augmentat sensiblement.

Aixó té la ventatja per part del Ajuntament de tenir que pagar dos lloguers en compte d' un.

* *

Els lloguers de la majoria dels locals de las novas escolas ha augmentat en més d' un cent per cent sobre 'l que satisfeyan avants de que l' Ajuntament els prengué al seu càrrech. La Pubilla paga.

Pero lo que dirán els regidors:—Allá ahont nosaltres posém la má, tot s' enriqueix y prospera, sobre tot el valor y la renda de la propietat urbana. ¿No creuen que sería una gran cosa la municipalisació de las habitacions de Barcelona? Ab sols que l' Ajuntament las llogués totes, duplicarían de preu.

* *

Respecte al material s' ha fet també un va-hi-tot. Comprás á tort y á dret, sense cap informe ni inspecció, y unas taulas regidas per unas lleys tan igualitaries, que lo mateix s' ha pagat per las de melis que per las de Flandes, ab tot y haverhi entre 'l preu de las unas y las otras algunas pessetas de diferencia.

El Sr. Layret, home de cap dret y cor net y sense pèls á la llengua, va senyalar en aquest concepte la existencia d' una defraudació que no baixa de sis mil pessetas.

Y 'l Sr. Fuster, de la comissió, 's mostrá molt sorprés, jurant, com á Fuster que 's diu, que no havia tocat fusta. El creyém per la seva paraula y pels seus antecedents honestos. Pero per un' altra vegada ja ho sab el Sr. Fuster: no val á badar.

* *

Per lo que toca al Sr. Batlle, qu' es un altre dels membres de la comissió, ab tot y trobarse á la Casa Gran y haverlo avisat el Sr. Layret préviament, no comparegué al Saló de sessions. Segons sembla va dir que no era precis anarhi, perque encare que l' aludissin, encare que l' interpelessin y li fiquessin els dits á la boca, ell no parlaria.

¿No ho fa aixís en Lerroux? Donchs aixís ho han de fer els que 'l tenen per jefe.

En boca tancada no hi entran llibres, ni cartipassos, ni taulas de Flandes, ni taulas de melis ¿no es veritat, senyor Batlle?

L' UTOR Á LA CASA GRAN

—¿Qu' es aquí que necessitan un professor pera ensenyar de cantar als serenos?

Tením pendent la qüestió dels vins. El govern els desgrava dels drets de consums; pero 'ls Ajuntaments se quedan, per aquest motíu, ab un déficit considerable en son pressupost.

Bé es veritat que 'l govern els hi permet establir altres impostos; pero may lo que recaudi per ells equivaldrá á lo que deixi de recaudar á causa de la desgravació dels vins.

Ab aixó el govern se menja la carn de la popularitat, y fa rosegar als Ajuntaments l' ós dur del desprestigi.

* *

Lo més bonich será que encare que 's desgravin els vins, el seu preu no disminuirá, tal com al desgravar las farinas, tampoch va disminuir el preu del pá.

Aixó de moment.

Y més tart, quan se restableixin els drets de consúm del ví, ja no 's treuran els nous impostos, y s' haurá de pagar per tot.

La guerra té las sevas estratagemas, y no ha de ser de millor condició que l' altra, la que fa el govern á la butxaca del contribuent.

No hi ha pas dupte: en Rull estava convingut ab els solidaris.

Fins el seu nom ho revela. Llegéixinlo al revés, y trobarán que 's diu *Llur*. ¿Qué tal?

Un pronom possessíu que no l' usan més que 'ls catalanistas.

¿Com *El Progreso* ha deixat d' aprofitar un argument de tanta solidés en las sevas formidables acusacions?

L' espasa Fuentes ha desmentit que hagués recomenat al empresari de la Plassa de toros de Barcelona al noviller Pastor, per encàrrech del *bandido* Pinales, noticia que havia donat un periódich de Madrit.

Sense que tracti de posar en dupte la veracitat del torero, m' ha de permetre que li digui:—¿De quín pá fa rosegons, Sr. Fuentes?... ¿Que no sab qu' en Pinales s' está creant un nom, que en breu el convertirá en una de las primeras figuras de la Espanya contemporánea?

¿Qué son al seu costat els governants de las oligarquías? Ara cauhen els uns, ara se 'n van de bigotis els altres, y en cambi en Fuentes no cau may en poder dels seus perseguidors, ni tant sols quan al fugir s' entrebanca. ¿No implica aquesta seguretat en l' exercici de la seva noble carrera una gran superioritat sobre 'ls homes polítichs de primera talla, que ab tan mala sombra operan en el camp dinástich?

* *

Si jo sigués matador de toros, no sols m' apressuraria á atendre todas las recomenacions de 'n Pinales, sino que procuraria que assistís á la plassa, sempre que jo treballés, per tenir el gust de brindarli tots els toros.

Ja ho diuhen els gabatxos: «*A tout seigneur, tout honneur.*»

El Sr. Bastardas ha renunciat á la *encomienda* de Isabel la Católica, que 'l govern li ha concedit, sense avisarlo préviament de las sevas intencions.

«D' haverse'm insinuat alguna cosa—diu el simpátich tinent d' arcalde—hauria manifestat ab tota franquesa que aquestas arcaicas distincions son oposadas á la independencia del meu caràcter *plebeyo*, y incompatibles ab las mevas arreladas conviccions republicanas.»

Y encare hi ha un altra consideració. Per desempenyar el paper de *Comendador*, el Sr. Bastardas es massa jove.

Els automovilistas barceloníns han elegit patró del *taf-taf*, recayent l' elecció en Sant Cristófol.

Ab lo qual, en lo sucessiu, todas las víctimas que causin ab el seu desenfré de velocitat, ja tindrán á quí recomenarlas: á Sant Cristófol nano.

* *

—Pero ¿per que havíau d' elegir á Sant Cristófol, y no á un altre sant qualsevol?—li preguntavan á un dels del gremi.—¿Qué té de particular Sant Cristófol, que més ó menos se relacioni ab l' automóvil?

A lo qual vá respondre l' interpelat:

—¿Qué no sabs que Sant Cristófol passava 'ls rús á peu y que lo mateix hem de fer nosaltres quan las empreném per la carretera real de Barcelona á Fransa?

Un xiste de 'n Rull:
 Un dels detinguts declarará qu' en Rull l' havia invitat á anar al Circo Espanyol ahont li ensenyaria al autor dels atentats terroristas.

necesario hacerlo objeto de una ley especial que deberá votarse en Cortes.
 Al bon Sr. Sanllehy, una suhor se n' hi anava y un' altra se n' hi venia.

SOLEMNE INAUGURACIÓ DE LA BARBERIA DE DON ALACANDRO

Negativa de 'n Rull.
 —Aquest mestre 'm vá entendre malament. Jo no li vaig dir que li ensenyaria al autor, sino al Utor, al musclaire, que llavoras cantava en aquell teatro.

Respecte á la ley de Jurisdiccions, s' atribueix á n' en Maura la següent declaració:
 —«Mientras el estado pasional de Catalunya subsista, todo seguirá igual.»
 ¡L' estat passional de Catalunya!
 Mes sincer y conforme ab la veritat hauria sigut si hagués dit: «l' estat pasional dels governs centralistas contra Catalunya.»

La fotografia en colors ja es un fet, que implica un adelanto considerable en las arts de la reproducció.
 Un incrédul que 's resisteix á admetre la realisació de las cosas qu' ell reputa impossibles, fins quan las veu y las palpa, deya:
 —No m' explico com s' ha pogut produhir aquest miracle. ¿Com redimontri se las han compostas els químichs de la Casa Lumière?
 —Fins ara no ho explican á ningú; pero el cas es que ho fan—li contestava un entussiasta del portentós invent.
 Y á major abundament afegia:—Qué se jo: tal vegada, cansats de probaturas inútils, van dir quatre fástichs als preparats, y 'ls hi van fer sortir tots els colors á la placa. Perque la major part dels grans invents son fills de la casualitat.

L' arcalde Sanllehy entera á n' en La Cierva del plan de reforma, y no 'n vulguin més d' entussiasme per part del ministre de la Governació.
 —¡Barcelona la grande! ¡la admirable!... ¡la opulenta!... ¡la emprendedora!...
 De ditirambos, un raig: ni que 'l ministre se hagués transformat en canti y se li escapessin pel broch gros.

En Sanllehy hi torna un altre día, al objecte de convertir els elogis entussiástichs de 'n La Cierva, en facilitats pera la rápida realisació de un plan tan grandió y alabat.
 ¡Y quina no sería la seva sorpresa al trobar á n' en La Cierva, fret, reservat, tirantse enrreral...
 —Verá Vd. Sr. Alcalde, verá Vd... El plan cierto que es magnífico; pero ofrece algunos inconvenientes de orden legal... y el gobierno no puede asumir la responsabilidad de su planteamiento inmediato... Tal vez será

—¡Aixó es barberial... Entreu, sembla un cel.
 ¡Veniu, que s' afayta á pel y á repell!

Si á n' aquests homes tan informals y tan lleugers els fan ministres ¿qu' es lo que haurían de fer á D. Domingo, modelo de zel, de correcció y de serietat?

* *

¿Qué havia succehit que determinés aquest cambi tan radical?

Hi ha quí sospita que 'l ministre entre l' una y l' altra entrevista, va rebre una *soleyada*.

Si es cert que 'l Sr. Sol y Ortega, com alguns suposan, vá influhir en aquest cambi de actitut, l' hora será arribada de dirli:—Vosté Sr. Sol, está inhabilitat per interveñir en las cosas de Barcelona. Cuidis de Guadalajara.

La campanya de 'n Claudio Frollo, desde *España Nueva*, sobre la manera de ser y de actuar del trust periodístich madrileny, es de aquellas que aixecan butllofa.

No hi ha dupte que sorgirá resultats en tot' Espanya. Els numerosos lectors que encare tenen els periódichs del trust, veurán fácilment la comedia que representan pera millor explotar la seva ingéñua bona fé, y la consideració que mereixen las opinions fetas que 'ls sugereixen, basadas en el mercantilisme més refinat.

* *

Ja fá algún temps que 'ls desacreditats periódichs del trust, han perdut casi per complert el mercat de Catalunya.

De aquí dimana l' odi que senten per la nostra terra.

Si 'l resto d' Espanya 'ns imita, no podrán menos que odiar á tot' Espanya.

Encare que lo més justicier será que s' odhin á sí mateixos, no perdent de vista l' adagi catalá: «Tant y tant va el canti á la font, que á la fi 's trenca.»

¡Y 'm sembla que ab las valentas embestidas de 'n Claudio Frollo, 'l canti del trust periodístich, al igual que alguns altres que no més rajan desditxas, ja comensa á estar esquerdat!

L' altre día el funicular de Vallvidrera va quedar encallat á mitj camí.

Uns tres quarts d' hora permanesqueren els passatjers en aquesta situació perillosa, y al últim no tingueren més remey, que baixar del wagó, y empendre 'l descens á peu, á riscos de trencarse la nou del coll.

Quan arribaren á l' estació inferior, pretenían formular una seria reclamació, y no hi trobaren més empleat que 'l sereno.

Tot aixó es deliciós.

Y en aquest temps de calors ve molt á tom. ¿Volen *frescura*? Donchs no 'ns hi pensém més: cap á Vallvidrera ab el funicular.

Es graciosa la forma en que 'ls corresponsals telegráfichs encarregats del servey dels diaris de Barcelona extractan lo més important de la premsa madrilenya. Tan graciosa, que molt víu ha de ser el mortal que llegint els seus telegramas arriba á traslluhir qué es lo que realment han dit aquests diaris.

Exemple: Donant aquest día compte d' una conferencia celebrada á Madrid per en Marial y un redactor de *España Nueva*, asseguravan els corresponsals que parlant el diputat per La Bisbal de la próxima arribada á Barcelona d' un *detective* inglés havia dit: «*La llegada de Arrow creó es un golpe de efecto.*»

Y ¿saben vostés lo que realment deya sobre aquest assumpto el diari de 'n Soriano? Pues deya aixó, posantho en boca del Sr. Marial:

«Al principio imaginó la gente (se refiere á la gent que comentava la detenció de 'n Rull y companyía) que se trataba sólo de un golpe de efecto, ante el temor de la llegada del policia inglés mister Arrow...»

¡Vejin si n' hi ha de diferencia entre la versió telegráfica y la manifestació del diari madrileny!

Casi tanta com entre donar una noticia y «pendre 'l número» als lectors.

¡Hola, hola!

¿Qu' es aixó? ¿Un acte d' indisciplina ó un moment de sinceritat involuntaria?

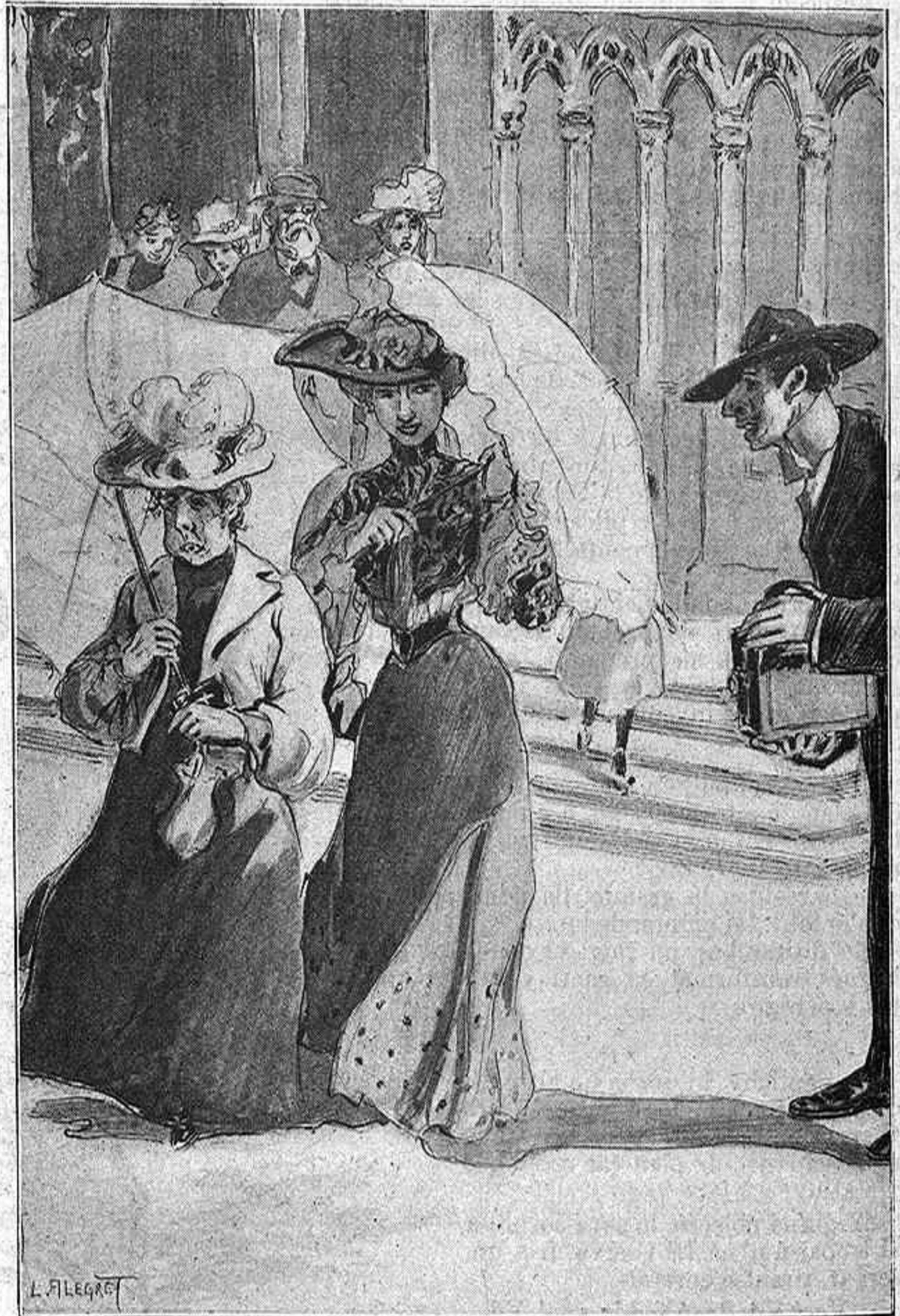
Parla un orador lerrouxista en un *meeting* celebrat á favor dels qu' encare continúan presos á consecuencia del procés de la bomba de 'n Morral, y en un arranch d' indignació, exclama:

«Las celdas que hoy ocupan Nakens, Mata é Ibarra seguramente estarían mejor aprovechadas si las ocupasen otros que pasean por las calles de Barcelona y Madrid.»

¿Han sentit tirar?

¿Qué haurá pensat don Alacandro al llegir aquestas, encare que rudas, eloqüents paraulas?

«ILUSIONES ENGAÑOSAS...!»

—Miri, mamá; aquell jove m' ensenya una caixeta.

—Déixal fer! Potsé 't vol demanar la má, y comensa per mostrarte las joyas.

CONFIDENCIAS

—¿No podeu marxar á fora. Quimenes? ¿Y per qué?
 —Porque esperamos quintos.
 —¡Home! Els senyors de casa diuen que no poden marxar
 porque esperan quartos.

Ara sí que crech de debó que 'l lerrouxisme se 'n va definitivament á can Taps.

Diumenge va efectuar la colla una excursió á la vehina ciutat de Badalona, y, detallant la *Gaceta Oficial del Celeste Imperio* el programa de la festa, deya textualment:

«Por la tarde, á las tres, gran velada...»

¡Una velada á las tres de la tarde!...

Pregúntinho á qualsevol metge una mica entés y veurán com els ho diu:

—Quan una persona no sab distingir el día de la nit... *malorum signum!*... el seu [cataplúm] final es cosa de pochos días.

¿Que no ho saben?

El Progreso s'ha tornat astrónom.

Y en l' exercici de las sevas funcions, calada segurament aquella gorra punxaguda que tant carácter dona als que á tal especialitat se dedican, formula aquest interessant *parnóstrich*.

«El 25 del corriente habrá un eclipse parcial de luna...»

¡Bravísim! Fa bé 'l diari de don Alacandro en probar d' explotar las cosas del cel...»

Perque lo qu' es en las de la terra, me sembla que poca cosa li deu quedar que fer.

De totas maneras, ara que hi está posat, tal vegada podria contestarnos aquesta pregunta:

Pel día del eclipse total del ex-emperador ¿que n' hi falta gayre?

Sembla que als teatros no hi va ningú.

Y 's diu que 'ls empressaris se tornan tarumbas tractant

d' averiguar á qué deu atribuirse l' extrany desví del públich.

¡Ignocents, més que ignocents!... ¿Aixó no saben?

La causa de que 'ls seus teatros estiguin casi deserts es la nova entretinguda segona part de *La verdad en marcha*, qu' en l' actualitat publica la *Gaceta dels vinos*.

¿Que 's pensan que 'ls quita poca gent aquella divertidíssima novela?

Després del tip de riure que un hom se fa llegint alló ¿á quí li quedarán ganas d' anar al teatro?

Xascarrillo de postres:

Un ricatxo s' alaba sempre de haver vingut del seu poble á Barcelona, ab esclops, y sense més roba que la que duya á sobre.

Y quan li preguntan:

—¿Donchs com se las va arreglar per ferse tan rich?

Ell respón:

—De una manera molt senzilla; vaig heretar la fortuna de un oncle milionari.

NOTAS DE CASA

Ab ocasió de la Festa Major de Sabadell, el día 4 del vinent Agost se celebrará en aquella populosa ciutat l' *Aplech de la Senyera*, al qual hi podrán concorre las senyeras, estandarts y banderas de todas las corporacions y entitats de Catalunya, optant als tres premis oferts, de trescentas pessetas cada un.

L' *Associació Popular Catalanista* tingué l' amabilitat de convidarnos á la Sessió literaria-musical celebrada el passat diumenge ab motiu d' inaugurar-se la Secció Choral y las Escuelas Populares per aquesta entitat sostingudas.

De la Casa Madriguera hem rebut una magnífica oleografía, exacta reproducció del célebre quadro *Corpus de Sanch*, del pintor Estruch, que tant ha donat que parlar aquests días.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*E-na-mo-ra-da.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Calaf—Flacu.*
- 3.ª TARJETA.—*Las flores.*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Bruniselda.*
- 5.ª CONVERSA.—*Oscar.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes solidaris mes unió.*

XARADA

Es part transitable *hu-dos hu-quarta* part de persona: serveix *quarta-terça-quart* per cassá alguna ratona.

TRABALLADORS DEL ESCORXADOR

—¡Hola! ¿També vens á apendre?
 —¡Qué s' ha de fer! Una llissó d' un mestre may vé malament.

En la *prima* si hi atinas
 hi trobarás animal
 y s' emplea *quarta inversa*
 ab *prima* per el caudal.
 Essent advocat es cert
 que tindrás *una-dos-quarta*;
 la *total* es un camí
 que uneix uns pobles ab altres.

T. J. PISSARRA

ANAGRAMA

Una *total* teníam
 en Pere, jo, y en Cot
 sobre si compraríam,
 una capsa de *tot*.

A. ROCA COLL

TARJETA

OSCAR SIMÓN Y ORTÉS

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas el
 títol d' una sarsuela.

MOKA SOKA Y C.^a

CONVERSA

—¿Qué menjas aquí tot sol?
 —Dátils, senyor Francisquet.
 —¿Quí te 'ls ha donat; Quimet?
 ¿Potsé 'l nen de l' entresol?
 —No senyor; lo meu germá.
 —¿El que fá versos al llit?..
 —El que fá de lo qu' hem dit:
 ab aixó ja pot buscá.

M. GERMAIN LACAI

COPA NUMÉRICA

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 6 2 4 2 3 7 8.—Temps d' verb.
- 1 2 3 1 7 3.—Ofici.
- 6 2 4 7 8.—Nom d' home.
- 6 2 4 7.—Tots ne tením.
- 6 7 8.—Pronom.
- 4 7.—Planté.
- 4 7 3.—Riu d' Girona.
- 3 7.—Nota musical.
- 4 8.—Pronom.
- 7 3 2.—En els camps.
- 4 5 3 2.—Poble d' Lleyda.
- 4 5 3 3 7.—Molts rics ne tenen.
- 3 5 1 7 3 4.—Gran patrici.

GUILLÉM C. MIQUELET

GEROGLÍFICH

× CI
 I
 I

NOO
 LOO

A. ROCA COLL

Antoni López, editor, Rambla del Mítj, 20
 Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

OBRA NOVA
DE
EDUARDO L. CHAVARRI

CUENTOS LIRICS

Un tomo en octau, Ptas. 3

Vida y escritos del Dr. José Rizal

POR W. E. RETANA

Edición ilustrada con fotograbados

Prólogo y epílogo de
JAVIER GÓMEZ DE LA SERNA

y
MIGUEL DE UNAMUNO

Respectivamente

Un tomo en 8.º, Ptas. 12

MEDICINA CASERA

J. BURGAS

FRUYT D'AMOR

Ptas. 2

HIPNOTISMO MAGNETISMO Y SUGESTIÓN

El poder del pensamiento y de la voluntad
Su dominio y cultura

Un tomo en 8.º

Ptas. 5

POR COLLETTE WILLY

CLAUDINA SOLA

Un tomo en 8.º

Remedios que curan

Ptas. 1

Un tomo en 8.º, Ptas. 3:50

À LA VISTA

BARCELONA

Espléndido álbum de fotografías de la capital y
sus alrededores, encuadernado con preciosas tapas en oro
y negro

351 vistas — Ptas. 12

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixaas.

APERITIUS

La terrasse plena d'arbres,
aquesta nena, el vermouth

y un bitllet de... ¡Recristina
que dinariam de gust!